

Deelname aan Digitaal Klantenpanel

Rijkswaterstaat wil op Marken een digitaal klantenpanel inzetten om een breder publiek te betrekken bij de ontwikkeling van de maatregelen. En samen scherp te blijven op een goede oplossing voor de waterveiligheid van Marken. Het digitaal klantenpanel is een groep personen die enkele malen per jaar vragen voorgelegd krijgt via internet. De resultaten van het onderzoek en de ondernomen acties worden teruggekoppeld aan de deelnemers van het onderzoek. Wilt u deelnemen aan het Digitaal Klantenpanel? Stuur dan een e-mail aan: mlvmarken@rws.nl.

Volg het laatste nieuws

Rijkswaterstaat heeft voor Marken een projectpagina gemaakt. U vindt de informatie op www.rijkswaterstaat.nl en vervolgens via Water > Plannen en projecten > Marken: pilot meerlaagsveiligheid. Zijn er ontwikkelingen die u direct aangaan, dan vindt u die op www.markernieuws.com en www.eilandraad.nl.

Dit is een uitgave van **Rijkswaterstaat**
www.rijkswaterstaat.nl
0800 - 8002 (gratis, dagelijks 06.00 - 22.30 uur)
juli 2014 | CD0714SB120

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Nieuwsbrief
Jaargang 1 | Nummer 1 | Juli 2014

Meerlaags- veiligheid Marken

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.

Inhoud

Oplossingen zoeken om waterveiligheid Marken te garanderen | Pilot meerlaagsveiligheid voor maatwerkoplossing bescherming hoogwater | Droge voeten, met oog voor mens en omgeving

Voor u ligt de eerste nieuwsbrief van het pilotproject meerlaagsveiligheid Marken. Deze nieuwsbrief informeert over de achtergrond en de voortgang van het project. Voor vragen of suggesties kunt u ons mailen op mlvmarken@rws.nl.

André Sluiter, projectleider Pilot meerlaagsveiligheid Marken

Oplossingen zoeken om waterveiligheid Marken te garanderen

In augustus 2013 is besloten om een passende oplossing te vinden voor de waterveiligheid van Marken. De mogelijkheden daarvoor worden verkend in een pilot voor meerlaagsveiligheid. In deze pilot werken de gemeente Waterland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu samen. Omdat de omringkade van Marken niet voldoet aan de eisen, werkte beheerder Rijkswaterstaat de afgelopen jaren aan een dijkversterkingsplan. Dit plan zou leiden tot een fors grotere dijk.

Hiervoor bestond weinig draagvlak, door het ruimtebeslag, het effect op het landschap en de cultuurhistorische waarde van Marken. Bovendien bleken de kosten van het plan relatief hoog. Daarom onderzoeken de partijen in de pilot meerlaagsveiligheid andere oplossingen om de veiligheid van Marken te garanderen.

Meerlaagsveiligheid biedt kansen en houdt rekening met gevolgen van overstroming

Het waterveiligheidsbeleid in Nederland gaat veranderen. Kern van het nieuwe beleid is dat voor iedereen die in door dijken beschermd gebied woont, een basisveiligheid wordt gegarandeerd. Om dat te garanderen, kunnen in het nieuwe waterveiligheidsbeleid maatregelen vanuit drie lagen worden ingezet. Dit heet meerlaagsveiligheid:

1. het voorkomen van overstromingen door waterkeringen op orde te houden (laag 1, dit blijft de basis);
2. de waterveiligheid aanvullend borgen door de ruimtelijke inrichting aan te passen (laag 2) zodat gevolgen bij een eventuele overstroming worden beperkt;
3. verbetering van de rampenbeheersing (laag 3) wat leidt tot beperking van de gevolgen.

De uitvoering van maatregelen, aan de dijk, de ruimtelijke inrichting en de rampenbeheersing, vindt op zijn vroegst vanaf 2018 plaats. De regionale overheden en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu stelden daarom als voorwaarde dat de bewoners op Marken in de tussentijd wel veilig moeten zijn. Daarnaast besloten de bestuurders dat wanneer de meerlaagse benadering niet tot kansrijke oplossingen leidt, de dijk op reguliere wijze versterkt wordt.

Pilot meerlaagsveiligheid voor maatwerkoplossing bescherming hoogwater

Het bereiken van een oplossing voor Marken is verder uitgewerkt in de ambitie 'Markant, leefbaar en veilig Marken'. Daaronder wordt verstaan:

- Markant: De oplossing vraagt maatwerk voor Marken en moet passen bij de specifieke (cultuur)historie en de landschappelijke en ruimtelijke eigenschappen van Marken.
- Leefbaar: De oplossing moet leiden tot een attractieve woon-, werk- en leefomgeving. Geen enkele oplossing garandeert 100% veiligheid. Mocht de kering toch (dreigen te) falen dan weten de overheden en de Markers wat te doen en hoe ze elkaar kunnen helpen.
- Veilig Marken: De waterveiligheid van de bewoners van Marken moet nu en in de toekomst voldoen aan de eisen.

Samenwerking met bewoners

Bij de ontwikkeling van de maatwerkoplossing voor Marken spelen de bewoners een belangrijke rol. De gezamenlijke overheden werken nauw samen met de leden van de werkgroep Dijkversterking van de Eilandraad bij de ontwikkeling van oplossingen en houden hen op de hoogte van de voortgang. De werkgroep draagt bij door het leveren van gebiedskennis, technische kennis en door te signaleren welke onderwerpen leven op Marken.

Onderhoud van de dijk en calamiteitenzorg worden geïntensiveerd

Doordat de afgelopen jaren vooral het grotere onderhoud is uitgesteld, zijn nu maatregelen nodig. Rijkswaterstaat is gestart met intensiever onderhoud aan de dijk. De slechtste plekken in de steenbekleding van de dijk worden alvast aangepakt, ongeacht de uitkomsten van de pilot. Ook wordt het gras op de dijk beter onderhouden, wat de stabiliteit van de dijk verbetert. Daarnaast wordt het fietspad onderhouden, zodat het in 2015 weer beter begaanbaar is. Bovendien wordt voor zware voertuigen de toegankelijkheid op de dijk beperkt. In samenwerking met de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, brengt Rijkswaterstaat bovendien het calamiteitenbestrijdingsplan van Marken op orde.

Voortgang van de pilot

De combinatie Antea Group, H+N+S en HKV Lijn in water kreeg de opdracht gegund om mogelijke maatregelen voor waterveiligheid te inventariseren en uit te werken. De afgelopen maanden ging deze combinatie hiermee aan de slag, samen met bewoners, regionale overheden en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Hiervoor maakten ze eerst een analyse van de belangrijke en kenmerkende aspecten van Marken. Denk bijvoorbeeld aan de bodem, de karakteristieke dijk, de werven en de natuurwaarden. Kenmerkend voor deze fase is dat ook enkele niet voor de hand liggende en mogelijk niet-realistische maatregelen worden onderzocht. In deze fase is de hydrobiografie over Marken gebruikt, die in opdracht van de Rijksadviseur van Landschap en Water is opgesteld. Hierin is de relatie van de Markers en van Marken met waterveiligheid door de eeuwen heen in beeld gebracht.

Deze hydrobiografie kunt u downloaden via www.bit.ly/hydrobiografie.

In de periode tot en met november worden de maatregelen verder uitgewerkt en beoordeeld. Doel is dat de overheden in november maximaal drie kansrijke (combinaties van) oplossingen vaststellen. De gekozen oplossingen worden vervolgens verder onderzocht. Dit leidt tot een voorkeursoplossing die in 2016 en 2017 verder wordt uitgewerkt in een concreet plan.

Brede betrokkenheid is belangrijk

Waterveiligheid gaat iedereen aan, daarom is een brede betrokkenheid van de Markers en belanghebbende organisaties belangrijk. In het najaar wordt een publieksavond gehouden, waar iedereen welkom is. Hier worden de oplossingen toegelicht en is er ruimte voor vragen en opmerkingen. In de volgende nieuwsbrief en op de lokale websites wordt de datum bekend gemaakt.

Planning en aanpak

Tot november 2014	Onderzoek naar combinaties van maatregelen uit verschillende lagen meerlaagsveiligheid
November 2014	Vaststellen kansrijke oplossingen, einde pilot
November 2014 – medio 2015	Uitwerken oplossingsrichtingen in verkenning
2015	Vaststellen voorkeursoplossing
2016 - 2017	Planuitwerking
2018	Start realisatie
2022	Benodigde maatregelen gerealiseerd

Deze planning is onder voorbehoud

Samen werken aan waterveiligheid

Droge voeten, met oog voor mens en omgeving

De werkgroep Dijkversterking van de Eilandraad is nauw betrokken bij de pilot meerlaagsveiligheid Marken. De werkgroep is tevreden over de samenwerking met Rijkswaterstaat: 'We voelen ons gehoord.'

'De afgelopen jaren werkte Rijkswaterstaat aan een dijkversterkingsplan, maar het resultaat viel bij veel inwoners niet in goede aarde', vertelt Jaap Boes, bestuurslid van de Eilandraad. 'Het idee was om de dijk over een lengte van 5,5 kilometer te verbreden en te verhogen, waardoor deze tot 15 meter verder landinwaarts zou komen te liggen. Hierdoor moesten speciale maatregelen worden getroffen, zoals grondonteyning, wat natuurlijk veel weerstand opriep. Ook moest de dijk minstens 50 jaar blijven voldoen aan de veiligheidseisen. Daarom moest deze minstens 75 centimeter hoger worden aangelegd. De dijk zakt namelijk per jaar 1,5 centimeter door de samendrukking (zetting) van de veenbodem. Al deze maatregelen zouden Marken een heel andere uitstraling geven, wat de cultuurhistorische waarde zou aantasten.'

Het Marker burgerinitiatief

De werkgroep Dijkversterking bestaat uit direct belanghebbenden – zoals land- en huiseigenaren grenzend aan de dijk – en inwoners van Marken met een technische achtergrond. Jacob Zeeman, van de werkgroep Dijkversterking: 'Onze werkgroep presenteerde aan Rijkswaterstaat een alternatief dijkversterkingsplan, het Marker burgerinitiatief. Binnen dit plan wordt de bestaande zettingsgevoelige veenlaag vervangen door zand. Hierdoor zakt de dijk niet naar beneden en blijft de uitstraling ervan behouden.'

Boes: 'De bestaande dijk is moeilijk te onderhouden. In ons ontwerp hebben we dit meteen verbeterd, waardoor het onderhoud goedkoper en makkelijker is. Voor ons plan zijn hogere investeringskosten nodig, maar de lifecyclekosten zijn minder. Dat betekent dat ons plan op lange termijn goedkoper is.'

Pilot Meerlaagsveiligheid

Rijkswaterstaat luisterde naar de bezwaren van de inwoners op het oorspronkelijke dijkverzwaringenplan en besloot met de overheden Meerlaagsveiligheid uit te rollen om andere oplossingen in overweging te nemen. Deze pilot kijkt naar 3 soorten maatregelen om de waterveiligheid voor iedere Nederlander te garanderen: dijkverzwaring, ruimtelijke inrichting en verbetering van rampenbestrijding. Zeeman: 'Voor ons heeft preventie, dus het voorkomen van overstromingen,

de hoogste prioriteit. Onze werkgroep dacht de afgelopen tijd mee over verschillende veiligheidsstrategieën, waarin ons alternatieve dijkverzwaringenplan is meegenomen. Nu zijn we zover dat we hierover advies kunnen uitbrengen aan Rijkswaterstaat.' Als de uitkomst van de pilot bekend en nader uitgewerkt is, start Rijkswaterstaat in 2018 met de dijkversterking. Boes: 'Maar de staat van de bestaande dijk is op dit moment zo slecht, dat er in 2014 al urgente onderhoudsmaatregelen worden genomen. Rijkswaterstaat heeft dit opgepakt en we kijken nu samen hoe we deze tussentijdse veiligheid kunnen invullen.'

Samenwerken in plaats van protesteren

'We hebben waardering en respect voor hoe Rijkswaterstaat ons betreft bij het proces', aldus Zeeman. 'We zijn ervan overtuigd dat samenwerken meer oplevert dan alleen protesteren. Het gevaar is wel dat de bewoners de Eilandraad gaan zien als rechterhand van de overheidsinstanties. Dat is het spanningsveld waarin we ons begeven. Daarom gaan we niet overal in mee; we stellen een aantal harde randvoorwaarden. Maar onze samenwerking verloopt goed. We hopen dat dit tot een resultaat leidt waar iedereen tevreden mee is.'

